

Administratīvās apgabaltiesas 2004.gada 25.oktobra spriedums Lato Lapsas pieteikumā par Latvijas Republikas Ministru prezidenta Eināra Repšes prettiesisku rīcību

Tēzes

Ja persona nav apmierināta ar kādas amatpersonas rīcību, uzskatāms, ka tā nav apmierināta ar valsts rīcību kopumā. Ja apstrīdēšanas vai pārsūdzēšanas procesā mainījusies konkrētā amatpersona, valsts atbildība saglabājas, jo attiecīgais lēmums pieņemts vai rīcība veikta valsts vārdā.

Personai savas tiesības ir jāizmanto godprātīgi. Konstitucionāli nevar tikt aizsargātas tiesības saņemt atbildi uz iesniegumu, kas ir aizskarošs, izaicinošs vai nepamatoti kavē amatpersonas laiku. Līdz ar to nevar uzskatīt, ka amatpersonai būtu pienākums sniegt atbildi uz tādu iesniegumu, kurā nav saskatāma legītīma interese.

Personai ir tiesības prasīt savu tiesību īstenošanu saņemt atbildi pēc būtības tikai tādā gadījumā, ja tā vērsas pie Ministru prezidenta kā pie amatpersonas, kas pieņem pārvaldes lēmumus. Par faktisko rīcību nevar uzskatīt tādu amatpersonas darbību, kuras veikšana pamatota tikai ar politiskiem apsvērumiem. Līdz ar to Ministru prezidentam, saņemot iesniegumu, jāvērtē, vai tas adresēts viņam kā politiķim vai amatpersonai.

Lieta Nr. C27208003
AA156-04/5

SPRIEDUMS Latvijas tautas vārdā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā
tiesas sēdes priekšsēdētāja **D.Mita**,
tiesneses **U.Mihailova** un **S.Gintere**,

piedaloties Ministru prezidenta pārstāvim **Laurim Latišam**,

2004.gada 25.oktobrī Rīgā, Antonijas ielā 6, atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu Lato Lapsas sūdzībā (pieteikumā) par Latvijas Republikas Ministru prezidenta Einara Repšes prettiesisku rīcību sakarā ar Lato Lapsas apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas 2004.gada 10.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2003.gada 15.augustā L.Lapsa nosūtīja Ministru prezidentam E.Repšem iesniegumu, kurā viņš, atsaucoties uz Ministru prezidenta palīdzes 2003.gada 12.augusta vēstulēm, lūdza norādīt, kur tieši Ministru kabineta mājas lapā, Valsts kancelejas Komunikācijas departamenta sagatavotajā informācijā

presei un partijas „Jaunais laiks” mājas lapā var iegūt atbildes uz jautājumiem, kurus iepriekš L.Lapsa bija iesniedzis Ministru prezidentam.

[2] 2003.gada 2.septembrī Ministru prezidenta palīdzēja informēja L.Lapsu, ka:

[2.1] vēstulē ietvertie 42 jautājumi ir vērtējami kā vispārēja rakstura informācijas, nevis tādas informācijas pieprasījumu, kas attiektos uz L.Lapsu personiski vai viņu skarošu lēmumu;

[2.2] vispārējas informācijas pieejamība attiecas uz jau sagatavotiem dokumentiem vai citā veidā eksistējošu informāciju;

[2.3] likums neuzliek par pienākumu radīt jaunu informāciju;

[2.4] Ministru prezidents ir uzskatāms par politisku amatpersonu, nevis iestādi likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” izpratnē;

[2.5] vairākums iesniegto jautājumu attiecas uz Ministru prezidenta politiskajām aktivitātēm vai personisko dzīvi un uzskatiem;

[2.6] jautājumu daudzums un struktūra vēstuli liek traktēt kā intervijas ar Ministru prezidentu pieprasījumu, bet Ministru prezidents savas aizņemtības darbā dēļ attiecīgajā laika posmā nebija paredzējis sniegt intervijas.

[3] L.Lapsa vērsās Rīgas pilsētas Centra rajona tiesā, uzskatot, ka nav saņēmis atbildi pēc būtības, kas ir likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” pārkāpums. Viņš lūdz saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.46pantu sodīt atbildīgo amatpersonu ar naudas sodu un uzlikt par pienākumu sniegt atbildi pēc būtības.

Pieteikums pamatots ar šādiem apsvērumiem;

[3.1] likums „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” nenosaka, ka iesniegumā persona drīkst pieprasīt tikai tādu informāciju, kas jau ir sagatavota vai attiecas uz iesnieguma iesniedzēju vai viņu skarošu lēmumu;

[3.2] jebkurā gadījumā Ministru prezidenta rīcība skar ikvienu Latvijas pilsoni;

[3.3] likums „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” uzliek par pienākumu iestādei vai amatpersonai atbildēt uz saņemtajiem iesniegumiem, bet, ja tiek konstatēts, ka pieprasītā informācija neatrodas iestādes vai amatpersonas rīcībā vai kompetencē, tad iestādei vai amatpersonai ir jārīkojas likuma 8.pantā noteiktajā kārtībā;

[3.4] ne likums „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās”, ne citi normatīvie akti nav atrunājuši terminu „politiska amatpersona”, kura pie tam ietilptu valsts pārvaldē un varētu neievērot likumu „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās”;

[3.5] likums „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” paredz, ka atbildes jāsniedz valsts un pašvaldību institūcijām un amatpersonām, pie kurām pieder arī Ministru prezidents;

[3.6] likums „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” nenosaka nekādu īpašu jautājumu struktūru vai daudzumu, kas ļautu tos atzīt par interviju, pie tam jautājumi uzdoti Ministru prezidentam par viņa aktivitātēm un rīcību kā Ministru prezidentam, nevis viņa kā partijas vadītāja vai privātpersonas aktivitātēm.

[4] 2003.gada 19.augustā L.Lapsa nosūtīja Ministru prezidentam iesniegumu, kurā, atsaucoties uz Ministru prezidenta palīdzības 2003.gada 14.augusta vēstuli, lūdza atbildēt, kur tieši Ministru kabineta mājas lapā, Valsts kancelejas Komunikācijas departamenta sagatavotajā informācijā presei un partijas „Jaunais laiks” mājas lapā var atrast informāciju uz jautājumiem, kurus L.Lapsa bija uzdevis Ministru prezidentam.

[5] 2003.gada 4.septembrī, atbildot uz L.Lapsas iesniegumu, Ministru prezidenta palīdzēja norādīja, ka L.Lapsas iesniegtie 22 jautājumi pēc to daudzuma un rakstura uzskatāmi par intervijas pieprasījumu, savukārt Ministru prezidents tuvākajā laikā aizņemtības darbā dēļ intervijas nav paredzējis sniegt.

[6] 2003.gada 23.septembrī Rīgas Centra rajona tiesā tika saņemta sūdzība, kurā L.Lapsa lūdz saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.46pantu sodīt atbildīgo amatpersonu ar naudas sodu un uzlikt par pienākumu sniegt atbildi pēc būtības.

[7] 2004.gada 10.februārī Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa pieņēma lēmumu apvienot vienā tiesvedībā abas lietas pēc L.Lapsas sūdzībām par Ministru prezidenta prettiesisku rīcību.

[8] 2004.gada 10.februārī Rīgas pilsētas Centra rajona tiesa ar spriedumu noraidīja L.Lapsas pieteikumu par Ministru prezidenta prettiesisku rīcību. Tiesa spriedumā konstatējusi:

[8.1] rakstveida atbilde ir sniegta likumā „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” noteiktajā termiņā, tā kā nepastāv Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.46pantā paredzētais administratīvā pārkāpuma sastāvs;

[8.2] iesniegumos ietvertie jautājumi uzskatāmi par interviju, savukārt amatpersonām nepastāv administratīvi tiesisks pienākums šādos gadījumos atbildēt pēc būtības vai pārsūtīt interviju citai kompetentai institūcijai;

[8.3] Ministru prezidents uzskatāms par politisku amatpersonu, nevis iestādi likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” izpratnē;

[8.4] saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 201.46pantu pie atbildības var saukt tikai valsts un pašvaldību amatpersonas, jo pants iekļauts kodeksa 14.„f” nodaļā, savukārt atbilstoši Civillikuma 1407.pantam par juridiskām personām atzīstamas valsts iestādes, nodibinājumi un lietu kopības, kurām piešķirts juridiskas personas statuss;

[8.5] tā kā Ministru kabinetam likumdevējs nav piešķīris juridiskas personas statusu, tas nevar būt par pusi lietā un nav pamata uzlikt sodu Ministru kabineta atbildīgai amatpersonai.

[9] Par Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas spriedumu L.Lapsa iesniedzis apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā lūdz atcelt minēto spriedumu daļā, ar kuru noraidīts lūgums par pienākuma uzlikšanu atbildētājam atbildēt uz iesniegumu pēc būtības, kā arī uzlikt par pienākumu atbildētājam atbildēt pēc būtības uz L.Lapsas iesniegumu.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem apsvērumiem:

[9.1] savās 2003.gada 15. un 19.augusta vēstulēs L.Lapsa ir lūdzis atbildēt tikai uz vienu jautājumu – kur konkrēti norādītajos informācijas avotos ir iespējams atrast atbildes uz viņu interesējošajiem jautājumiem;

[9.2] L.Lapsa nav saņēmis atbildi pēc būtības, jo jautājumu „kur es varu iegūt interesējošo informāciju” nevar uzskatīt par intervijas pieprasījumu;

[9.3] saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta pirmo daļu Ministru prezidentu nevar uzskatīt tikai par politisku amatpersonu.

[10] Uz tiesas sēdi L.Lapsa nebija ieradies, bet iesniedzis tiesai lūgumu izskatīt lietu bez viņa piedalīšanās.

Tiesas sēdē Ministru prezidenta pārstāvis apelācijas sūdzību neatzina, lūdza saskaņā ar APL 282.panta 1.punktu izbeigt tiesvedību lietā, jo lieta nav skatāma administratīvā procesa kārtībā.

Motīvu daļa

[11] Izvērtējusi lietas materiālus un noklausījusies procesa dalībnieka paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir apmierināma daļā par Ministru prezidenta rīcības atzīšanu par prettiesisku, savukārt noraidāma daļā par pienākuma uzlikšanu sniegt atbildi pēc būtības.

[12] Apelācijas sūdzības izskatīšanas brīdī E.Repše vairs nav Ministru prezidents. Sakarā ar to, ka L.Lapsa uztur apelācijas sūdzību arī pie šādiem faktiskajiem apstākļiem (lietas lapa 49, 1.sēj.), Administratīvā

apgabaltiesa uzskata, ka vispirms ir nepieciešams konstatēt, vai lieta ir izskatāma pēc būtības.

[12.1] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 34.panta pirmo daļu atbildētājs tiesā ir Latvijas Republika, pašvaldība vai cita atvasināta publisko tiesību juridiskā persona vai cits publisko tiesību subjekts šā likuma 22.panta otrajā daļā minētajā gadījumā. Šā panta otrā daļa noteic, ka atbildētāja pusē pieaicina iestādi, no kuras pieteicējs prasa attiecīgu rīcību, vai citu institūciju, ja tas noteikts normatīvajā aktā. Saskaņā ar šā likuma 1.panta pirmo daļu iestāde ir tiesību subjekts (tajā skaitā amatpersona), kuram ar normatīvo aktu vai publisko tiesību līgumu piešķirtas noteiktas valsts varas pilnvaras valsts pārvaldes jomā.

Šajā gadījumā persona ir iesniegusi iesniegumu Ministru prezidentam. Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 55.pantu Ministru prezidents ir viens no Ministru kabineta locekļiem. Saskaņā ar Satversmes 58.pantu un Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7.panta pirmo daļu valsts pārvalde institucionāli un funkcionāli ir padota Ministru kabinetam.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1.panta 8.punkts noteic, ka amatpersona ir tāda fiziskā persona, kura vispārīgi vai konkrētajā gadījumā ir pilnvarota pieņemt vai sagatavot pārvaldes lēmumu. Kā redzams no šā panta 9.punkta, kas atrunā politiskas amatpersonas jēdzienu, un 10.punkta, kas atrunā pārvaldes amatpersonas jēdzienu, šī nošķiršana pamatojas kritērijos, pēc kuriem amatpersona nonākusi savā amatā. Ja pārvaldes amatpersona ir tāda amatpersona, kuru ieceļ amatā vai pieņem darbā, pamatojoties uz profesionāliem kritērijiem, tad politisku amatpersonu ievēlē vai ieceļ, pamatojoties uz politiskiem kritērijiem. No minētajām tiesību normām secināms, ka neatkarīgi no tā, pēc kādiem kritērijiem attiecīgā amatpersona nonākusi savā amatā, būtiskākais ir, vai tā savu funkciju izpildē pieņem pārvaldes lēmumus (kas saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1.panta 7.punktu ir gan tāds, kas regulē konkrētas publiski tiesiskas attiecības valsts pārvaldes iekšienē, gan arī administratīvais akts). Nav šaubu, ka Ministru prezidents pieņem pārvaldes lēmumus.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Ministru prezidents ir iestāde Administratīvā procesa likuma 1.panta pirmās daļas izpratnē, ja izdod administratīvos aktus vai veic faktisko rīcību saskaņā ar Administratīvā procesa likuma noteikumiem. Atbildētājs šādā gadījumā ir Latvijas Republika. Ja iestādes atbilde nerada, negroza, nekonstatē vai neizbeidz konkrētas publiski tiesiskas attiecības, tad atbildes sniegšana uz personas iesniegumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 89.pantu ir uzskatāma par iestādes faktisko rīcību, kas saskaņā ar šā likuma 184.panta 2.punktu ir pakļauta izskatīšanai administratīvajā tiesā.

[12.2] Kā jau iepriekš konstatēts, atbildētājs šajā gadījumā ir valsts. Ja persona nav apmierināta ar kādas amatpersonas rīcību, tad uzskatāms, ka tā nav apmierināta ar valsts rīcību kopumā. Apstāklim, ka apstrīdēšanas vai pārsūdzēšanas procesā ir mainījusies konkrētā amatpersona, nav nozīmes, jo attiecīgais lēmums pieņemts vai rīcība veikta valsts vārdā. Valsts atbildība šādos gadījumos saglabājas, bet nākamā amatpersona iestājas iepriekšējās amatpersonas vietā un turpina pildīt tās funkcijas.

[12.3] Laikā, kad pieteicējs vērsās pie Ministru prezidenta ar iesniegumiem un saņēma atbildes, nebija spēkā Administratīvā procesa likums, bet iesniegumu izskatīšanu reglamentēja likums „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās”.

Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka, neraugoties uz to, ka šā likuma nosaukumā un tekstā pamatā tiek lietots vārds „institūcija”, likums būtu attiecināms arī uz atsevišķām amatpersonām. Pretējs secinājums nepamatoti ierobežotu personu tiesības vērsties pie valsts varu realizējošiem subjektiem un saņemt atbildi pēc būtības. Līdz ar to netiktu sasniegts lietderīgākais un taisnīgākais rezultāts.

[12.4] Ievērojot iepriekš teikto, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka, neskatoties uz to, ka E.Repše vairs nepilda Ministru prezidenta amata pienākumus, tiesai nav pamata neizvērtēt viņa rīcības tiesiskumu laikā, kad L.Lapsa vērsās pie viņa kā pie Ministru prezidenta ar iesniegumu.

[13] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirms pieteikuma un apelācijas sūdzības izvērtēšanas pēc būtības, ir nepieciešams izlemt atbildētāja pārstāvja lūgumu izbeigt tiesvedību lietā.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punktu tiesai ir pienākums izbeigt tiesvedību lietā, ja lieta nav skatāma administratīvā procesa kārtībā.

Administratīvā apgabaltiesa iepriekš konstatēja, ka šajā gadījumā ir pārsūdzēta iestādes faktiskā rīcība, kas ir pakļauta izskatīšanai administratīvajā tiesā [12.1]. Tiesa piekrit atbildētāja pārstāvja viedoklim, ka

saskaņā ar tiesību normām privātpersonai nav pienākuma atbildēt uz iesniegumu (lietas lapa 61, 1.sēj.). Tomēr tiesa ņem vērā, ka šajā gadījumā pieteicējs ir konsekventi uzsvēris, ka vērsies pie konkrētās personas kā pie amatpersonas un šīs amatpersonas palīdzība ir sniegusi atbildes. Tāpēc tiesa uzskata, ka lieta ir skatāma administratīvā procesa kārtībā un ir nepieciešams vērtēt pēc būtības, vai Ministru prezidenta rīcība ir bijusi tiesiska vai nē.

[14] Saskaņā ar Satversmes 104.pantu ikvienam ir tiesības vērsties valsts vai pašvaldību iestādēs ar iesniegumiem un saņemt atbildi pēc būtības. Laikā, kad pieteicējs vērsās pie Ministru prezidenta ar iesniegumu, minētās konstitucionālās tiesības īstenošanu vispārīgi reglamentēja likums „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās”. Līdz ar to Ministru prezidenta rīcības tiesiskums vērtējams, ievērojot šajā likumā noteikto.

Saskaņā ar minētā likuma 3.pantu valsts un pašvaldību institūcijām ir jāpieņem iesniegumi, savas kompetences ietvaros un šajā likumā noteiktajos termiņos tie jāizskata, jāpieņem attiecīgs lēmums un jādod iesniedzējam atbilde.

[15] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka persona savas tiesības drīkst izmantot godprātīgi. Konstitucionāli nevar tikt aizsargātas tiesības saņemt atbildi uz iesniegumu, kas ir aizskarošs, izaicinošs vai nepamatoti kavē amatpersonas laiku. Līdz ar to nevar uzskatīt, ka amatpersonai būtu pienākums sniegt atbildi uz tādu iesniegumu, kurā nav saskatāma leģitīma interese.

[16] Tiesa uzskata par nepieciešamu šajā lietā nošķirt Ministru prezidentu kā konkrētu politisko organizāciju pārstāvošu un politiskus lēmumus pieņemošu personu no Ministru prezidenta kā pārvaldes lēmumus pieņemošu vai faktisko rīcību veicošu amatpersonu.

Ja Ministru prezidents par politiskiem lēmumiem nes politisko atbildību, tad pārvaldes lēmumu pieņemšanā viņam vairs nav tādas rīcības brīvības. Valsts pārvaldes iekārtas likuma VIII nodaļa reglamentē pārvaldes lēmuma pārbaudi un šī kārtība attiecas arī uz tiem pārvaldes lēmumiem, kurus pieņem politiskas amatpersonas. Šā likuma 68.panta pirmā daļa noteic, ka par pārvaldes lēmuma lietderību un tiesiskumu atbild tā pieņēmējs, savukārt 71.pants, cita starpā, par pārvaldes lēmumu paredz arī politiskas amatpersonas civiltiesisko, krimināltiesisko un administratīvo atbildību. Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka personai ir tiesības prasīt savu konstitucionālo tiesību saņemt atbildi pēc būtības īstenošanu tikai tādā gadījumā, ja tā vērsas pie Ministru prezidenta kā pie amatpersonas Valsts pārvaldes iekārtas likuma izpratnē, proti, amatpersonas, kas pieņem pārvaldes lēmumus. Tikai tādā gadījumā Ministru prezidents ir uzskatāms par iestādi Administratīvā procesa likuma izpratnē. Kā tas tiešā tekstā ir noteikts Administratīvā procesa likuma 1.panta trešajā daļā, administratīvais akts nav Ministru kabineta politiskie lēmumi. Šādā veidā ir vērtējama arī faktiskā rīcība. Proti, par faktisko rīcību nevar uzskatīt tādu amatpersonas darbību (vai bezdarbību), kuras veikšana pamatota tikai un vienīgi ar politiskiem apsvērumiem. Šādā gadījumā Ministru prezidents pats izlemj, vai vēlas atbildēt uz personas iesniegumu, un uzņemas politisku atbildību par savu lēmumu. Līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa uzskata, ka Ministru prezidentam, saņemot iesniegumu, ir jāizvērtē, vai tas adresēts politiķim vai amatpersonai Valsts pārvaldes iekārtas likuma izpratnē.

[17] Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicējs sākotnēji ir iesniedzis iesniegumus ar virkni jautājumiem. 2003.gada 25. un 27.jūlijā tika uzdoti 42 jautājumi (lietas lapa 7-9, 1.sēj.), savukārt 2003.gada 30.jūlijā tika uzdoti 22 jautājumi (lietas lapa 5-6, 2.sēj.).

2003.gada 12.augustā Ministru prezidenta palīdzība sniedza divas atbildes uz pirmajiem diviem iesniegumiem, norādot, ka jautājumu daudzums un struktūra minētos iesniegumos liek traktēt kā intervijas, kuras tuvākajā laikā aizņemtības dēļ Ministru prezidents nav paredzējis (lietas lapa 5, 6, 1.sēj.). Vienlaikus tika norādīts, ka atbildes uz minētajiem jautājumiem var atrast Ministru kabineta mājas lapā internetā, Valsts kancelejas Komunikācijas departamenta sagatavotajā informācijā presei, partijas „Jaunais laiks” mājas lapā. Identiska atbilde tika sniegta 2003.gada 14.augustā, atbildot uz 30.jūlija iesniegumu (lietas lapa 4, 2.sēj.).

2003.gada 15.augustā un 19.augustā pieteicējs Ministru prezidentam lūdza konkrēti norādīt, kur palīdzes

iepriekš norādītajos informācijas resursos atrodamas atbildes uz minētajiem jautājumiem vai arī atbildes nesniegšanas gadījumā paskaidrot šīs nespējas iemeslus (lietas lapa 7-9, 1.sēj., 5-6, 2.sēj.).

2003.gada 2.septembrī, atbildot uz pirmo vēstuli, Ministru prezidenta palīdzība norāda, pirmkārt, ka pieteicējs lūdz vispārēja rakstura informāciju, nevis tādu, kas skar pieteicēju personiski, otrkārt, ka iestādei nav pienākuma radīt jaunu informāciju, treškārt, ka Ministru prezidents uzskatāms par politisku amatpersonu, nevis iestādi likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” izpratnē. Visbeidzot norāda, ka vairākums jautājumu attiecas uz Ministru prezidenta politiskajām aktivitātēm vai personisko dzīvi, kā arī vēlreiz konstatē, ka jautājumu daudzums un struktūra iesniegumu liek traktēt kā intervijas pieprasījumu, kuras tuvākajā laikā Ministru prezidenta darba kārtībā nav paredzētas (lietas lapa 10, 1.sēj.).

Savukārt, 2003.gada 4.septembrī, atbildot uz otru vēstuli, Ministru prezidenta palīdzība tikai norāda, ka jautājumu daudzums un struktūra iesniegumu liek traktēt kā intervijas pieprasījumu, kuras tuvākajā laikā Ministru prezidenta darba kārtībā nav paredzētas (lietas lapa 7, 2.sēj.).

[18] Administratīvā apgabaltiesa nepiekrīt pieteicējam, ka viņš ir lūdzis un nav saņēmis atbildi tikai uz vienu jautājumu (kur iegūt informāciju). Jau iepriekš ar atbildi uz pirmajām vēstulēm pieteicējs bija saņēmis norādi uz vairākiem informācijas avotiem. Kopumā ir tikuši uzdoti daudzi jautājumi un ir apšaubāms, ka atbildes uz visiem jautājumiem iegūstamas no viena informācijas avota internetā. Līdz ar to jautājums par informācijas avotu nav vērtējams atrauti no pašiem jautājumiem pēc būtības.

[19] Administratīvā apgabaltiesa secina, ka abās pārsūdzētajās vēstulēs Ministru prezidenta palīdzība ir sniegusi atbildi pēc būtības uz vienu no pieteicēja uzdotajiem jautājumiem, proti, ir paskaidrojusi iemeslus, kāpēc netiek sniegta atbilde uz jautājumu, kur konkrēti meklēt informāciju uz iepriekš uzdotajiem jautājumiem. Konsekventi tika norādīts, ka pieteicēja jautājumi pēc būtības uzskatāmi par intervijas pieprasījumu, kuras Ministru prezidents nav paredzējis sniegt. Tiesa atzīst, ka pēc būtības tika konstatēts, ka pieteicējs ir iesniedzis tādu iesniegumu, uz kuru atbildes sniegšana nepamatoti kavētu amatpersonas laiku. Šāda atbilde pati par sevi būtu uzskatāma par tiesisku un atbilstu Satversmes 104.pantam un likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” 1.pantam.

[20] Tajā pašā laikā Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka atbildēs nav pilnībā izvērtēts, vai daļa no uzdotajiem jautājumiem nav tādi, attiecībā uz kuriem Ministru prezidentam ir pienākums sniegt atbildi saskaņā ar Satversmes 104.pantu un likumu „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās”.

Kā redzams, 2003.gada 2.septembra atbildē Ministru prezidenta palīdzība ir konstatējusi, ka vairākums jautājumu attiecas uz Ministru prezidenta politiskajām aktivitātēm vai personisko dzīvi. Līdz ar to var secināt, ka jautājumi ir vērtēti un ir analizēti, kādā jomā jautājumi tikuši uzdoti. Turklāt, var secināt, ka ir konstatēts, ka daļa jautājumu attiecas uz Ministru prezidentu kā amatpersonu. Šajā daļā jautājumi nav izvērtēti vai arī ir izvērtēti, bet nav sniegtas atbildes, proti, attiecībā uz tiem, kuri neattiecas uz politisko vai personisko dzīvi. Līdz ar to šajā daļā atbilde pēc būtības nav sniegta un šāda rīcība ir pretrunā Satversmes 104.pantam un likuma „Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” 1.pantam.

[21] Savā pieteikumā L.Lapsa lūdz uzlikt par pienākumu sniegt atbildi pēc būtības un šo prasījumu uztur savā apelācijas sūdzībā.

Administratīvā apgabaltiesa konstatēja, ka Ministru prezidenta rīcību nevar vērtēt kā tiesību normām atbilstošu. Tajā pašā laikā tiesa uzskata, ka šajā gadījumā nevar apmierināt pieteicēja prasījumu, ievērojot lietas faktiskos apstākļus.

Lietas izskatīšanas gaitā Ministru prezidenta amatā ir stājusies cita persona. Iesniegumi tikuši adresēti personai, kura iepriekš bijusi Ministru prezidenta amatā. Tiesa nevar uzlikt par pienākumu sniegt atbildi pēc būtības personai, kura vairs nav šajā amatā, jo viņa vairs nav uzskatāma par iestādi, kas pārstāv atbildētāju (t.i., valsti). Tajā pašā laikā, kā redzams no lietas materiāliem, iesniegumi adresēti nevis

vispārīgi Ministru prezidentam, bet gan konkrētai personai, kura bijusi šajā amatā. Prasība atbildēt pašreizējam Ministru prezidentam ir zaudējusi savu nozīmi, jo pēc būtības ir adresēta citai personai.

[22] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir nolēmumu taisījusi, balstoties uz kļūdainiem secinājumiem, jo nav uzskatījusi, ka ir nepieciešams izvērtēt iesniegtos jautājumus pēc būtības.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprida:

Apmierināt Lato Lapsas sūdzību (pieteikumu) daļā un atzīt par prettiesisku Latvijas Republikas Ministru prezidenta Einara Repšes rīcību, nesniedzot pēc būtības atbildes uz Lato Lapsas 2003.gada 15.augusta un 2003.gada 19.augusta iesniegumiem.

Noraidīt Lato Lapsas sūdzību (pieteikumu) daļā par pienākuma uzlikšanu Latvijas Republikas Ministru prezidentam Einaram Repšem sniegt atbildi pēc būtības.

Spriedumu trīsdesmit dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts un parakstīts 2004.gada 29.oktobrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja

D.Mita

Tiesneses

S.Gintere

U.Mihailova